

Vuodenaikojen seuraaminen

Kenelle: Alakoulu	Missä: Sisällä ja ulkona
Eräpassin osio: Luonnossa liikkuminen	Milloin: Kouluvuoden ympäri
Oppimistavoitteet: Havainnoidaan luonnossa tapahtuvia muutoksia eri vuodenaikoina.	Tarvikkeet: Muistiinpanovälineet, viivoitin, kamera
Kesto: Noin 10 min x 11	Henkilöresurssit: 1

OHJEET

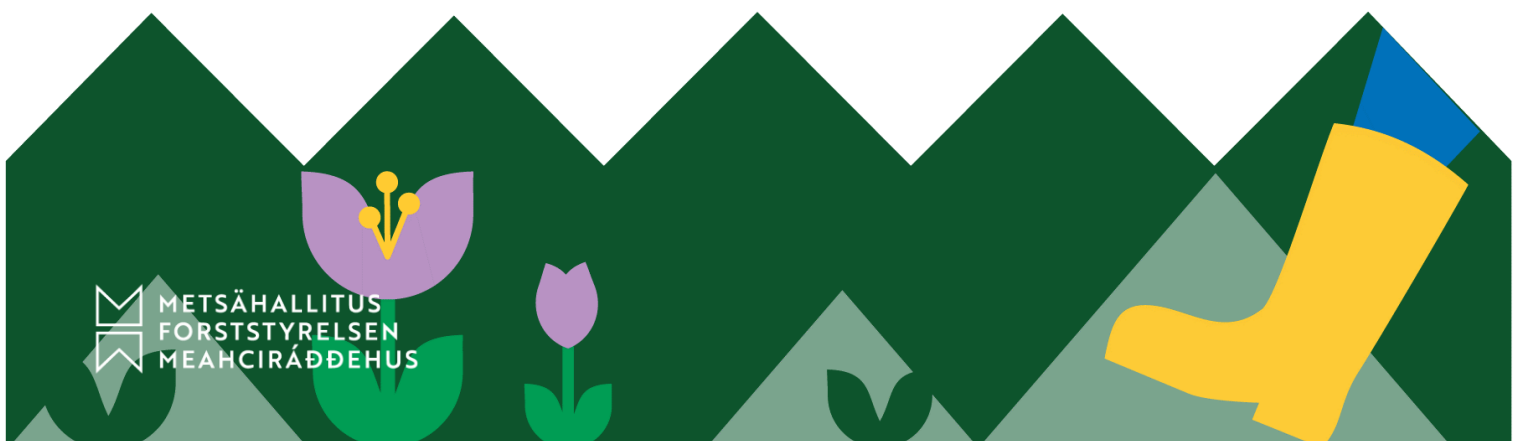
1. Tulosta jokaiselle oppilaalle erikseen tai pareittain vuodenaikojen seurantataulukko. Voitte vaihtoehtoisesti tehdä myös koko luokalle yhteisen taulukon (esim. suurennettuna luokan seinälle).
2. Anna oppilaille tehtäväksi tarkkailla samaa luonnon kohdetta (esim. kotipiha, luokan ikkunasta näkyvä metsikkö, tietty puisto) eri vuodenaikoina aikoina kouluvuoden ympäri.

Tässä tehtävässä tutkitaan luonnossa tapahtuvia vuodenaajoista johtuvia muutoksia. Havainnot kerätään alla olevaan taulukkoon. Olisi hyvä, jos tarkkailtavassa paikassa olisi jonkin verran kasvillisuutta.

Vuodenaikojen vaihtelusta ja niihin vaikuttavista planetaarisista ilmiöistä kannattaa keskustella aina lomakkeen täytön ja läpikäynnin yhteydessä. Youtubesta löytyy hienoja videoita tietyn alueen vuodenaikojen vaihtelusta (esim. hakusanalla "seasons in Finland", "a year in Helsinki", tai "the difference between summer and winter in Finland"), joita voi käyttää keskustelun herättelijöinä. Jos koululla on käytössä kameroita tai tabletteja voi oppilaiden kanssa kuvata saman näkymän vaikkapa jokaisen kuukauden viimeisenä koulupäivänä ja liittää mukaan lomakkeeseen.

Viimeistään keväällä käydään tarkemmin läpi lomakkeeseen kirjattuja muutoksia. Voidaan myös keskustella, onko tarkasteluajanjakso ollut esimerkiksi erityisen kylmä, sateinen, vähäluminen tai kuiva. Ilmatieteenlaitos tarjoaa nettisivuillaan sääolosuhteisiin liittyviä tilastoja viime vuosilta:

<http://ilmatieteenlaitos.fi/vuodenaikojen-tilastot> .

Vinkkejä lomakkeen täyttöön:

- Lämpötilan voi tarkistaa esimerkiksi Ilmatieteenlaitoksen sivuilta <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/>, jos valitun paikan läheisyydessä ei ole lämpömittaria. Kirjoittamalla hakukenttään paikkakunnan nimen, näet myös päivittäisen auringon nousu- ja laskuajan sekä päivän pituuden.
- Säätila-kohtaan on tarkoitus kirjoittaa, onko tarkkailuhetkellä pilvistä, aurinkoista, puolipilvistä sateista, tuulista, tms.
- Lumen syvyyden mittaamiseen kelpaa pitkä viivoitin (tarvittaessa iso tauluviivoitin) tai keppi, jonka avulla lumen syvyys tarkastetaan ja mitataan. Työnnä viivoitin/keppi lumeen mahdollisimman suorassa ja yritä varmistaa, että se osuu maahan. Lumen syvyyden voit myös tarkastaa <https://www.ilmatieteenlaitos.fi/>.
- "Havainnot kasveista" -kohtaan voi kirjoittaa miltä puiden lehdet näyttävät (onko niitä)? Miltä kasvit näyttävät? Onko näkyvissä sieniä?
- "Eläinhavainnot" -kohtaan voi listata havaintohetkellä tutkimuspaikalla näkyvät eläimet (niskäkkäät, linnut, hyönteiset...)
- Jääpeitettä voi tarkkailla läheisestä vesistöstä, jos tutkimusalueelle ei osu esim. ojaa tai puroa.

